

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА ХП • БРОЈ 243. • 25. НОВЕМБАР 1983.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

Јубилеј обавезују

У ОВОЈ ГОДИНИ, када славимо четири деценије Републике, с поносом се присјећамо нашег пута, боље рећи нашег развоја. За понос, заиста, имамо разлог — темељи данашњој, развијеној привреди ударени су на ледиnama.

Јубилеји су прилика када се, више него обично, „призывају“ бројке да би се илустровао пређени пут. Ми их имамо и превише, а само неколико је довољно да се Југославија сврста у ред земаља које су у послијератном раздобљу оствариле најбржи раст друштвеног производа. Поменимо само неке: у првој послијератној години Југославија је произвела милијарду киловат-часова струје, а сада преко 60 милијарди! Послије рата била су опустошена поља, а данас имамо око 7,5 милиона хектара оранице.

У послијератном раздобљу, несумњиво, постигли смо резултате који су измијенили економски карту земље. Друштвени производ Југославије повећаван је од 1948. до 1981. по просјечној годишњој стопи од 5,9 одсто. Одлучујућу улогу у бржем развоју имала је индустрија која прије рата готово да и није постојала. У периоду од 1948. до 1981. обим производње повећан је по стопи од 8,9 процената. Дуже вријеме Југославија је била највеће градилиште на свijetu. На све стране низале су фабрике, станови, градили се путеви. Дужина савремених пу-

тева повећана је само од 1952. до 1980. за 23 пута!

У протекле четири деценије, дакле, прећена је најзначајнија и најтежа етапа у развоју земље, али тај пут није за вршен. У скоковитом развоју, где су жеље понекад ишли испред могућности неминовне су биле грешке и пропусти. Брзи развој, по правилу, изазива и противречности. Уз „наслеђе прошлости“, јављају се и нови проблеми у погледу темпа, метода и квалитета предвиђања и јачања положаја земље у међународној подјели рада. Исувише екстензиван развој, уз прилично ослањање на инострану подршку, вратило нам се као бумеранг.

Све су то разлози што овај јубилеј славимо уз лијепо присјећање на прошлост, али, истовремено, окренuti будућности. Четрдесету годину оснивања Републике славимо баш у години када смо усвојили Дугорочни програм економске стабилизације. Сами потреба доношења таквог програма говори да смо дошли до једног пута, до нивоа развоја којим не можемо даље без озбиљнијих и дубоких промјена.

Јубилеји су прилика за присјећање. Они, међутим, и обавезују. У име прошлости — да градимо бољу будућност.

Наш дуг историјским одлукама

„Прослављајући 39. годишњицу ослобођења наше општине“ — рекао је, између остalog, Јово Ђурашиковић, предсједник Општинске конференције ССРН на свечаној сједници Општинске скупштине и друштвено-политичких организација, — с поносом се сјећамо најважнијих догађаја из историје црногорског народа и народа Југославије — Првог засиједања Земаљског антифашистичког вијенаца народног ослобођења Црне Горе и Боке и другог засиједања АВНОЈ-а.

У слободарском Колашину, граду ратних попришта, који је од устанничких дана 1941. године непрекидно рањаван и стално крварио, праду на чијем су тлу многи борци наше револуције оставили своје животе и остали на вјечној стражи слободе, одржано је Прво засиједање антифашистичког вијенаца народног ослобођења Црне Горе и Боке. Проглас и Резолуција, који су том приликом донешени, били су снажан подстицај за даљу мобилизацију широких народних маса у борби за ослобођење и стварање прогресивних, хуманих, демократских и социјалистичких односа. У Колашину су утврђени темељи држavnosti Црне Горе у саставу братске заједнице свих наших народа и народности... Альтернатива у овом опредјељењу за протеклих четрдесет година нити је било, нити је могло бити, јер је црногорски народ био свјестан чињенице да свој пут, преображај, прогрес и будућност може обезбједити једино у саставу наше шире заједнице и заједно с осталим братским народима. На овим основним принципима развијени су наш патриотизам, наше братство и јединство, демократија и равноправност.

Одлуке донијете у Колашину и Јајцу представљају основе — наше народне власти. Полазећи од њихових опредјељења стварани су услови за свестрани друштвено-економски и културни преобразај, који је доприносио развоју и усавршавању социјалистичког самоуправљања — базе напретка наше домовине. Те историјске одлуке биле су израз жеља и воље свих наших народа и народности који су

у херојској борби против бројно и технички надмоћнијег непријатеља извојевали величанствену побједу и обезбједили услове да се у кину сви облици експлоатације и сви видови обесправљености. Оне, даље, представљају сталан подстицај развоју нашег социјалистичког самоуправног друштва, чиме се обезбеђује одговарајући континуитет револуције. Тековине исполнске борбе морамо зато кроз свакодневну праксу стално обогаћивати новим садржајима и тражити рјешења која имају за циљ срећнији прогрес и обезбеђивање одлучујуће улоге радничке класе...

Након исцрпног осврта на учешће народа овог краја у борби за слободу и жртве које је дао на њен олтар, затим на резултате постигнуте у обнови земље, социјалистичкој изградњи, санацији постојећих и подизању нових капитатитета послије катастрофалног земљотреса, Ђурашиковић је подржтао најважније задатке радних људи и грађана читаве наше заједнице, па је, поред осталог, рекао:

„Оцењујући садашњу економску ситуацију у нашој земљи, морамо, истовремено, узети у обзир и чињеницу да данас читави свијет пролази кроз дубоку кризу на међународном плану. Она доводи до разних блоковских надметања и низа противречности које угрожавају мир у свijету и развој правоправне међународне сарадње...

Дугорочни програм економске стабилизације тражи да се првенствено морамо ослањати на сопствене снаге и да их морамо стално јачати. Он захтијева значајне и значајне промјене у нашем раду и понашању, како бисмо могли да савладамо поседице инфлације и прекомјерног задужења у земљи и иностранству. То је једини пут који омогућава стварање солидарних основа за стабилан и трајан развој. Сваки наш радни човјек и грађанин, свака самоуправна организација и заједница, наша друштвено-политичка заједница и њени органи у целини, морaju сагледати у правом свijетlu своје место и улогу, како би с пуном одговорношћу одредили најважније задатке и обезбједили њихово остваривање. Једино тако може се захтјев за слањање на сопствене снаге пренети из форума у основне организације и у самоуправне организације и заједнице у општини и да се ту успоставља трајна сарадња с делегатима и делегацијама.

Пуна мобилност, одлучност и спремност на акцију у циљу тражења најбољих рјешења за превазилажење уочених слабости мора по-

тати наш систем и стил рада. Полазећи од познатог става из Програма СКЈ „да ништа што смо постигли није толико свето да не би могло бити боље и да не би могло и морало уступити мјесто напредњем“, морамо се много смисљеније и одлучније хватати у коштац с проблемима и постепено их савлађивати.

У овој историјској бици, као што је то било у свим преломним етапама наше револуције, нико не може, и не смије, остати по страни. Свако мора да улаже максимум напора, снаге и способности да би дао пуни допринос општим настојањима у борби за економску стабилизацију. На тој окосници треба обезбједити јединство акције свих самуправних социјалистичких снага.

Једно од основних питања економске стабилизације и развоја нашег друштва јесте и питање бржег стварања услова за остваривање уставног опредјељења да рад и његови резултати гарантују материјални и друштвени положај човјека. Овом питању мора се у свим срединама поклањати максимална пажња, јер оно представља основни фактор мотивисаности да се више ради, много боље привређује и управља друштвеним средствима, повећава производивост, расте доходак и што правилније врши његова расподјела.

Садашња економска ситуација такве је природе да не трији никакво одлагаче енергичних корака за њену стабилизацију. Тешко ће да се тај циљ постигне врло су велике, али не и непреместиве, пошто су велике наше још неискоришћене немотућности. Постоје сви услови да се на овом путу истраје, поготову што наши радни људи и грађани расположеју неискоришћеним снагама, које ће, правилно усмјерене, бити најбоље гаранција да на заједничком послу до краја истрајемо. Имали смо и до сада тешких тренутака, које су стајале на путу нашег развоја, али смо их увијек савлађивали и из њих излазили још снажнији и јединственији. Тако ће бити и овог пута. То је наш дуг историјским одлукама донијетим у Колашину и Јајцу прије четрдесет година. То ће бити доказ вјерности путу и дјелу друга Тита.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

НАРЕДНИ БРОЈ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ ИЗАДИЋЕ 25. ДЕЦЕМБРА 1983. ГОДИНЕ НА ПОВЕЋАНОМ БРОЈУ СТРАНА.

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ И УСПJEШНО ИЗВОЈУЈУ БИТКУ ЗА ЕКОНОМСКУ СТАБИЛИЗАЦИЈУ

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА ОД ДРУГОГ ЗАСИЈЕДАЊА АВНОЈ-а

КРАЈ ЈЕ НОВЕМБРА 1943. ГОДИНЕ.

Из свих крајева наше земље групе партизана — вијећника крећу према Јајцу. По одлуци Врховног штаба Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије и Централног комитета КПЈ, на позив друга Тита, вијећници са пушком у руци, изабрани на земаљским засиједањима антифашистичких вијећа народног ослобођења, упутили су у Јајце да донесу велике одлуке. Рат, огањ револуције, пут тежак и пун непредвиђених препрека — од 268 изабраних делегата успјело је стићи 142 вијећника.

Историја биљези величким словима: У Јајцу је, у ноћи између 29. и 30. новембра 1943. године, одржано друго засиједање Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије.

Постављају се темељи нове Југославије.

Др Иван Рибар, председник Председништва АВНОЈ-а, отвара засиједање и подноси извјештај о раду између два засиједања, а Јосип Броз Тито, врховни командант НОВ и ПОЈ и генерални секретар КПЈ, реферат „Развитак ослободилачке борбе народа Југославије у вези с мјеђународним догађајима“.

Реферат, дискусија — и једногласно се доноси Декларација Другог засиједања АВНОЈ-а, којом се даје анализа цијelog развоја народноослободилачког покрета и подвлаче промјене у односима политичких снага.

На основу закључака из декларације, јединствени парламент вијећника — бораца доноси одлуке:

— о врховном законодавном извршном представничком тијелу Југославије и националном комитету ослобођења Југославије као временим органима врховне народне власти у Југославији за вријеме НОР-а.

— о одузimanju права законите владе Југославије тзв. Југословенској влади у иностранству и о забрани повратка у земљу краља Петра II Карађорђевића,

— о изградњи Југославије на федерativном принципу,

— о одобравању одлука, наредба и изјава Извршног одбора АВНОЈ-а и Врховног штаба НОВ и ПОЈ,

— о признавању и захвалности Народноослободилачкој војsci Југославије,

— о увођењу назива

Од АВНОЈ-а до наших дана

Божидар Јакац: Јосип Видмар предлаже друга Тита за маршала — кревда

маршала у Народноослободилачкој војsci Југославије,

— о потврди одлуке Словеначког народноослободилачког одбора о прикључењу Словеначког приморја и свих анектираних дјелова Словеније слободној Словенији и Федерativnoj Југославији,

— о потврди одлуке Земаљског антифашистичког вијећа народног ослобођења Хрватске о прикључењу Истре, Ријеке, Задра и анектираних дјелова Хрватске и хrvatskih јадранских острва ослобођеној Хрватској и Федерativnoj Југославији.

Председништво АВНОЈ-а је донијело одлуке: о именovanju Националног комитета ослобођења Југославије, о додјељивању назива маршала Јосипу Брозу Титу и о образовању Државне комисије за утврђивање злонамјена окупатора и његових помагача. За председника НКОЈ-а именован је Јосип Броз Тито.

Новембар је 1983. године. Четрдесет година касније, четири деценије од историјског засиједања ратног па-

рламента у Јајцу, све те одлуке АВНОЈ-а и Председништва АВНОЈ-а изгledaju као једине тада могуће, помало и једноставне, као и све велике ствари и догађаји. Али, тада — 1943. године — било је много другачије, мање једноставно, а много сложије и теже. Јер, истина о правим борцима за слободу у Југославији споро је и тешко про-дирала у свијет, конституи-саја југословенске федера-ције није баш годило са-везиницама, јер су сви они имали „своју слику“ будуће југословенске државе, на свим фронтовима у земљи водиле су се тешке и иссрпљујуће борбе против непријатеља и квиселишких снага које се још нису предавале.

Стога дегађаји на југословенском простору током 1943. године, посебно развој и успјеси народноослободилачке војске и политичке промјене и успјеси круни-сан II засиједањем АВНОЈ-а и изласком Југославије на међународну сцену, не могу се посматрати одвојено већ једино као плод генијалног курса револуције који је одредио КПЈ на чelu с другом Титом. Тако са историјске дистанце може се оценити шта је значило и како је било тешко уједи-нити југословенску државу, распарчану скоро у првом налету окупатора, имати једи-нствену војску, конституи-сати АВНОЈ и НКОЈ (ратни парламент и ратну вла-ду), једном ријечју изврши-ти револуционарну смјену власти из пепела, за нешто више од двије године од устанка, створити чврсте тес-мље социјалистичке Југославије.

И прво, а посебно друго засиједање јединственог ра-тига парламента доказ су да народноослободилачки рат

и политичких аката. Темељ нашег заједничког живота.

АВНОЈевски принципи су због свог значаја за тадашњу ситуацију и будућност југословенске државе и њених народа били стално на мети, стално су некоме сметали. Без илузија — и да-нас има таквих. Час су гла-сници, час агресивни, час бројни, час се унуткају и чекају нову прилику, пре-вијајући увијек да су ти принципи заједничкства и свијест с њиховој неопходности и друштвеној и историјској условљености не само у по-литичким и државним актима, него и у срцима и свијести свих наших народа, сваког грађанина самоуправ-љене социјалистичке Југославије.

Свака тешкоћа у развоју наше земље која је, ратом спустила, почела истовремено градити и нову земљу и нове друштвене односе. Не припадају ни једном блоку, она је одлучила да гради несврстану спољну политику и самоуправљен социјализам. То су темељи југословенске заједнице без које нема ни Југославије.

Подсећамо се на тај славни 29. новембар 1943. и поносни смо на нашу прошлост. Обиљежавање тог датума је и прилика за славље, али је још више тренутак да не заборавимо да револуција траје, да јој је свежа авнојевска крв потребна као и свих ранијих преломних година нашег социјалистичког развјита, да свијест о заједничству треба да се потпуно преточи у акцију против свих олих који нуде алтернативе за заједницу народа Југославије.

Привредне и друштвене тешкоће чине сложенијим и тек револуције, па нам се често чини да је све теже ини напријед. Али, кад нам је било лако? Није ни тих авнојевских ни свих по-ратних година, али смо увијек налазили рјешење и из тешкоћа излазили једи-нствени и јачи.

Због тога су одлуке Другог засиједања АВНОЈ-а незаборавна историја и велика поука за будућност. У теме је и њихов значај.

Васо М. Станишић

Новембарски празници

Двадесет првог новембра у 19 часова ОКУД „Кањаш“ приређило је културно-умјетнички програм за грађанство у сали Друштвеног дома у Петровцу. Сљедећег дана у сали „Зета филма“ приказан је за борце Народноослободилачког рата филм „Игмански марш“, а у 16,30 часова, у хотелу „Могрен“, отворена је изложба фотографија и књига „Тито — име за вјечност“. Истог дана у 17 часова у сали „Зета филма“ одржана је свечана сједница Скупштине општине и друштвено-политичких организација поводом 39-годишњице ослобођења наше комуне и Дана Републике.

Двадесет петог новембра предвиђена је школска приредба у Петровцу, а у Будви, у сали Скупштине општине, сусрет учесника Првог конгреса УСАО-а Црне Горе и Боке са омладином Еудве, а дан касније школска приредба у Будви.

Двадесет седмог новембра у 18 часова одржана је свечана приредба у сали „Зета филма“, а наредног дана у 17 часова биће отворена у хотелу „Могрен“ друга самостална изложба слика Рајко Кујунџијевића.

На Дан Републике у 7 и 8,30 часова наступиће Градска музика у Будви и Петровцу.

ИЗВОД ИЗ ЗАКЉУЧАКА ЦК СКЈ

ОДСТРАНИТИ КАРИЈЕРИСТЕ ИЗ САВЕЗА КОМУНИСТА

...Савез комуниста не смје више дозвољавати да у његовим редовима и даље оставају колебљивци, опртунисти, малограђани, носици оци бирократске самовоље и технократизма, и они који су напустили идејне позиције и политику СКЈ, који то леришу или, чак, сами заступају националистичку или било коју другу антисоцијалистичку и антисамоуправну идеологију. Савез комуниста мора, такође, из својих редова одстранити разне каријеристе и све оне који су у СК ушли једино због личних, егоистичких, интереса. Боле и да нас је мање, али да смо јачи и је динстиви, са интересом и спремношћу да се мијења све што је неповољно за развој земље и садашњим приликама, да смо у акцији обаваљивши и да тако будемо истинска авангарда смјелих и одлучних бораца, способних за револуционар најавији и да најшире окупљање радних маса на тој основи. У исто вријеме, Савез комуниста треба да буде и даље отворен за све one које који се истичу у борби за самоуправљање, да саради редове јача посебно првомајским младим производијачима, како би и на тај начин ојачао класни утицај радника на политику и практику СКЈ.

Централни комитет СКЈ обавезује комунисте да испраји у револуционарној борби, отклањајући препреке на путу даљег социјалистичког самоуправног развоја нашег друштва, на опредељима Програма и одлукама конгреса СКЈ, на револуционарном курсу који је изграђивао Савез комуниста под Титовим руководством.

На том курсусу, и у извештају непосредних задатака, све организације и руководства Савеза комуниста, полазећи од интереса радничке класе, треба да на дјелу испоље и учврсте појно идејно и акционо јединство.

У постојећим међународним условима повећана је наша одговорност за очување и учвршење стабилног међународног економског и политичког положаја СФРЈ. Ником нећемо допустити да доводи у питање независни и несврстану политику наше земље и њен социјалистички самоуправни развој. Од изузетне је важности јачање свијести о томе да економске тешкоће морамо превладати ослањајући се, прије свега, на сопствене снаге.

СТВОРИЛИ СМО ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗЛАЗАК ИЗ ТЕШКОЋА

Нашије економске тешкоће и ситуација која је из њих произашла не могу се савладати ни брзо, ни лако. Теко винамо наше револуције и резултатима развоја створили смо неопходне материјалне и друштвене претпоставке за излазак из тешкоћа, стога морамо бити одлучни и способни да те могућности искористимо.

Период који је непосредно пред нама пресудан је за наш даљи цјелокупни развој. Чврсто опредељење да се мијења постојеће стање захтијева мобилизацију свих организованих социјалистичких субјективних снага. За-

то морамо покренути смјер и стваралачку акцију највиших размјера, што ће бити још једна потврда снаге и виталности наше револуције.

Централни комитет позива све радне људе и грађане да наставе борбу и свесрдно се заложе у превладавању економских тешкоћа, да јединством, самопријегорним радом, стваралаштвом и ода поштуји идеалима наше социјалистичке револуције одлучно извршавају сада постављене друштвене задатке и интересу даљег успјешног социјалистичког самоуправног развоја и стабилности нашег друштва.

Централни комитет СКЈ обавезује све организације и оргane Савеза комуниста да — на основу ставова изражених на Десетој сједници ЦК СКЈ — размотре актуелну друштвено-политичку и економску ситуацију, критички оцјене власти и рад и утврде своје обавезе и за датке, те мобилишу чланство и радне људе у одлучнију битку за брже савладавање искрских тешкоћа и проблема. У тој активности треба да се посебно ангажују чланови Централног комитета Савеза комуниста Југославије, централних комитета република, покрајинских комитета и комитета општинских и градских организација Савеза комуниста.

Остваривање усвојених закључака критеријум је стварне способности и револуционарне опредијелености сваког члана, организације и органа Савеза комуниста.

У тренутку кад је близу 800.000 лица без запослења, сви друштвено-политички и самоуправни фактори наше земље почeli су одсудну битку против овог највећег социјалног зла. Поставља се питање: како тој огромној армији потенцијалне радне снаге пружити прилику не само да ради и реализује своје креативне способности већ и да се домогне пријеко потребне социјалне сигурности у друштву збили бренитој противречностима, економске и политичке природе?

Са овим проблемом сучава се и општина Будва, па је у поље вријеме на његовом рјешавању антагонизован већи број друштвених субјеката на челу са Савезом комуниста. У информацији о току и резултатима изборне активности за секретаријате и секретаре основних организација СК и чланови Активе комуниста радника непосредних произвођача, усвојеној на поље сједници Општинског комитета, не уљешава се постојеће стање, већ се, уз констатацију о постигнутом напретку у овој области, признаје да акција Савеза комуниста није дала очекиване резултате. Рачуна се да број незапослених прелази двије стотине, од чега највећи проценат чине женске радне снаге и они који имају средњу стручну спрему.

На недавном састанку ООСК Предграђе (МЗ Будва I) разматран је извештај радне групе о проблему запошљавања, која је, између остalog, имала опсежне разговоре с руковођиоцима СИЗ-а за запошљавање и органа инспекције

је. Извештај реалистично прилази овом проблему и на води узроке чије би елиминације било нужно у циљу исправљања постојеће ситуације. Оцењује се да кривица за постојеће стање има упориште у појавама које су противне самоуправном карактеру наше социјалистичке јединице и идеологији Савеза комуниста. Тако се радни односи често заснивају без огласа и конкурса, а постоји и ујверење о изузетно тешком положају сезонске радне снаге, по готову оне која ради код приватних угоститеља, чији су радни услови понекад блиски најамним.

Истовремено се упућује притовор оном дијелу запослених старије животне доби, који не показују никакву вољу (и свајест — прим. наша), да препусте радни мјеста младима и незапосленим, упркос томе што су стекли законске и друге услове за одлазак у пензију. По ред тога, Самоуправним споразумом о запошљавању потписано је свега десет организација уздуженог рада с територије наше општине, па је знатно већи број оних, који, будући ослобођени било ћаквих обавеза, остају изван Споразума, али, чини се, и наше постојеће реално стање.

На састанку ООСК Предграђе формулисани су закључци у којима се тражи од Општинског комитета и других субјеката на нову општине да предузму енергичну акцију на овом плану, а од Радне групе и Секретаријата ове организације да поведу разговоре с руко водећим структурима из туристичке привреде и сачи

не информацију о социјалном стању незапослених, ради предузимања мјера, нужних за заштиту њихове социјалне сигурности.

Подсећамо се, на крају, да је у Полазним основама Дугорочног програма економске стабилизације наведен као основни циљ политичке запошљавања стварање услова да сваки ради спољашњим грађанима може да оствари своје право на рад друштвеним средствима и право на самоуправљање, доносећи тиме развоју друштва и обезбеђујући своју егзистенцију. Између осталог, посебна пажња поклања се запошљавању школоване јунглдиће, незапослених радника, лица која не могу опстати радни искључиво на пољопривредним пословима, те повратнику с привременог рада у иностранству.

Јово ГРЕГОВИЋ

ИПАК СЕ РАЗЛИКУЈУ

На сједници, одржаној 28. октобра 1983. године, Општински комитет СК Будва усвојио је Одлуку о расформирању ООСК Ауто-мото друштва и ООСК СИЗ-а за запошљавање. Преносећи формулату одлуке о расформирању, која је идентична у оба случаја, нека средства информисања су пропустила да на веду њихова образложења, те су тиме нехочитично изазвала забуну у заинтресованом дијелу јавности.

Основна организација Ауто-мото друштва, која броји свега два члана, испунила је све услове за расформирање, прецизирајући одредбама Статута СК Црне Горе и Статута одлуке Општинске организације СК Будва, које предвиђају да основна организација може да се формира од најмање три члана. Исто тако, у извештају о раду за период од 1981. до 1983. године ова ООСК констатује немогућност партијског чланства да организује предизборну и изборну активност.

Међутим, у Радној јединици СИЗ-а за запошљавање и њеној основној организацији СК, дошли су до изражaja битно поремећени самоуправни, политички и међуљудски односи. Непринципијалност, групање и међусобни обрачуни чинили су свакодневицу и стил рада Радне заједнице, чија је основна организација показала крајњу идејно-политичку и акциону неспособност у пресијецању ових појава. Као посљедица претходног, у потпуности је сuspendовано одвијање самоуправљања и рада са самоуправним органима и тима. Како се и у кадровском погледу ова ООСК налази на доњој статутарној граници могућег чланства, оцијењено је да више не постоји идејно-политички услови за њено даље дјеловање.

С обзиром да се ради о дијаметрално супротним случајевима, потребно је истаћи различито сти које су, од немалог значаја.

Ј. Г.

Мало рада много руку

У тренутку кад је близу 800.000 лица без запослења, сви друштвено-политички и самоуправни фактори наше земље почeli су одсудну битку против овог највећег социјалног зла. Поставља се питање: како тој огромној армији потенцијалне радне снаге пружити прилику не само да ради и реализује своје креативне способности већ и да се домогне пријеко потребне социјалне сигурности у друштву збили бренитој противречностима, економске и политичке природе?

Са овим проблемом сучава се и општина Будва, па је у поље вријеме на његовом рјешавању антагонизован већи број друштвених субјеката на челу са Савезом комуниста. У информацији о току и резултатима изборне активности за секретаријате и секретаре основних организација СК и чланови Активе комуниста радника непосредних произвођача, усвојеној на поље сједници Општинског комитета, не уљешава се постојеће стање, већ се, уз констатацију о постигнутом напретку у овој области, признаје да акција Савеза комуниста није дала очекиване резултате. Рачуна се да број незапослених прелази двије стотине, од чега највећи проценат чине женске радне снаге и они који имају средњу стручну спрему.

На недавном састанку ООСК Предграђе (МЗ Будва I) разматран је извештај радне групе о проблему запошљавања, која је, између остalog, имала опсежне разговоре с руковођиоцима СИЗ-а за запошљавање и органа инспекције

стлојдата, него узорак треба тражити и у начину и методу рада поједињих предавача, у томе колико су они способни да материјују учине популарном, односно да прилагође излагање новој слушалаца.

Према резултатима које кандидати показују на крају одређених циклуса предавања не би се рекло да се овом питању поклањала доволна пажња. Зато је за кључено да се убудуће више пажње посвети методу рада и избору предавача.

ДРАМА СА СРЕЋНИМ ЗАВРШЕНОМ

Драма на малој плажи у Милочеру, која се одиграла у предвечејер 12. новембра, имала је срећан завршетак. Тог поподнена сутрина је у хотелу „Маестрал“, његов касијији „Миле Витезовић“, бравар у ООУР „Свети Стеван“, и његов деветогодишњи син Желько, ученик трећег разреда Основне школе у Будви, пошли у риболов. Тог дана дувала је бура и њихов гумени чамац, који је био „усидрен“ близу саме обале, бацила на пучину. Осјетивши опасност (на-

С. Г.

ЗАБИЉЕЖЕНО НА СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

Град по жељи туриста

Посјетили смо градилиште на Словенској плажи, највеће у нашој републици, где се успјешно приводе крају радови на изградњи највећег туристичког насеља на црногорској обали. Већ у мају овдје треба да стигну први туристи из разних крајева свијета — показали су велико интересовање за јединствене објекти који се овдје граде.

Пошто су извршene све припреме, расписан је југословенски конкурс за архитектонско решење новог града за туристе. Најбољи је био рад љубљанског архитекте Јанеза Кобеа. Пре маја њему најмирио пословни заједнице „Импрост“ из Београда граде једно од најатрактивнијих туристичких насеља на Јадрану.

Несреща која нас је задесила била је и велика поука за нас. Када је одлучено да се прави ново насеље на Словенској плажи није преломљено пре ко кољена. Коришћена је максимално наука, како би она било заштитено од земљотреса, а настојали смо да испунимо и жеље гостију. Студирали смо разноразне архитекте које су спровођене међу домаћим и страним туристима и дошли до сазнања да гост више не жели велике и скупе хотеле класичног облика, већ мање објекти типа апарт-виле и богат садржај за вандалиску понуду. И пројектант је имао задатак да на основу тих жеља направи решење будућег града. Мислим да смо у томе великом дијелом успели — каже Бранко Бојковић, помоћник директора Радне организације у изградњи „Словенска плаža“.

Прва фаза — 2.500 кревета

Биће то туристички град у правом смислу те ријечи. Имаће укупно 2.500 кревета. То је прва фаза која се завршава до трољећа, а остављена је мотуности за изградњу још 1.000 кревета.

ТРИ ВРЕМЕНА

Словенска плаža има три времена. Прошло: када је туризам шездесетих година снажније зајкорачио на ово тло, па је љепота ове плаže привукла пажњу угоститеља, урбаниста и градитеља. У периоду између 1965. и 1970. ту је подигнут град који је дуго био на мети туриста из цјелог свијета. Објекти Словенске плаže били су најбоље посјећени на цијелој обали Црне Горе. Вријеме земљотреса: када су хотели падали као куле од карата — оно што није успио земљотрес докрачили су минери, рушени оно што је остало тешко рањено. Бивши хотели оставили су на разгледницима, у проспектима и ерцима Будвала и њихових гостију из земље и свијета.

И вријеме садашње о којем говори овај прилог.

МАШИНЕ ЗУЈЕ, РАДНИЦИ СЕ ДОВИКУЈУ. НИСКИ ОБЈЕКТИ, СКЛАДНИХ ЛИНИЈА РАЗАСУТИ УЗ ОБАЛУ, ДОБИЈАЈУ БИЈЕЛЕ ФАСАДЕ ИZNAD КОЛИХ СЕ ПРВЕНИ 'ВЕРАМИДА' ПРАВО НАСЕЉЕ У ПРИМОРСКОМ СТИЛУ.

Цио комплекс почива на преко 40.000 квадратних метара и пружа се од саме обале до хотела „Парк“, Јадранског сајма и Јадранске магистрале. Смјештајни дио чини десет објеката углavnog типа апарт-виле и апартмана. Објекти имају највише приземље и два спрата, тако да ништа у комплексу неће штрчати и реметити природни амбијент. Ту је и пријемни терминал, где ће се гости дочекивати и дуж насеља, затим три ресторана намењена за исхрану гостију, три доручковаонице које су уједно и „дистрибуатори“ у објекте крафане, двије продавнице слаткиши, мушки и женски фризерски салон, златарна и филипинска радња, хемијска чистилишта, двије самопослуге, бутик за кожну галантерију, продају касета и прамофонских плоча, винотека (асортиман ће чинити углавном стара вина), продавнице воћа и цвијећа, сувенира и спортске опреме, штампе и фото материјала. Ту су и други објекти који ће бити на располагању гостијама: млијечни бар, пицерија, пицница, кафе-ресторан. Да гости не би имали потребе да одлaze ван насеља ради задовољења својих потреба, ту је и експозитура банке, рента каар слујба, представништва туристичких агенција.

Мислио сам и на разоноду гостију. У јоквиру насеља урадиће се двије галерије за ликовне изложбе, а прави се и лjetња позорница са 700 места за организовање разних културних приредби: почев од позоришних представа до гостовања естрадних уметника.

За разоноду и рекреацију гостију биће уређена игралишта за мини-голф, одбојку, кошарку, рукомет и тенис. Насеље ће имати своје мало пристапиште и мноштво реквизита за спортиве на води.

Систем за соларну енергију — један од највећих у Европи

— Можда нисмо све побрајали, јер је заиста насеље богато садржајима. Намјера да пост све има на дохват руке биће остварена, тако да практично неће бити потребе за излазак „из круга“ осим када су у питању излети и жеља туриста до прошетају. Наше насеље, иако још није завршено, већ добија ласкаве оцење. Представници разних туристичких агенција који га обилазе не штеде комплименте, истиче Бојковић.

Систем за соларну енергију који се управљају у објекте прича је за себе. Он је највећи у нашој земљи и један

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

ДУШАН Андријин РАДОНИЋ

Душан Радоњић рођен је 1921. године у Боретима у сиромашној сељачкој породици. Завршио је четвороразредну основну школу.

Од малена је осјетио тешкоће живота. Отац, Андрија, добровољац у црногорској војсци у првом свјетском рату, умро је рано, што је живот Душанов, његове мајке и млађег брата учинило веома тешким. Зато је морао, послије завршене основне школе, још веома млад и физички нејак, да ради на имању, бави се земљорадњом и другим сеоским пословима. У поднама непосредно пред рат, да би побољшао материјалне прилике породици, радио је и за надницу на државним радовима.

Уз соларне ћелије уградијене су и точлотне пумпне које ће омогућавати штедњу и „производњу“ енергије у кишне дане. Рецимо, да током сезоне буде десет кишних дана, ми ћемо имати довољно енергије у нашем систему, — објашњава Иво Буђин, један од стручњака за ову област.

Рокови се морају поштовати

Сунце ће, дакле, давати енергију за расхлађивање и загријавање просторија — за све још гдје би се употребљавала струја или друга данас толико скупа енергија. Изградња система стаје око 140 милиона динара, али ће се ова инвестиција итекако исплатити, јер, зна се, сунце нам шаље зраке, а да за то не тражи накнаду. Неколико година експлатације и отплаћено је тих 140 милиона.

Иначе, изградња прве и друге етапе (то је прва фаза) стајаће 3,3 милијарде динара. Тај новац је обезбеђен из Фонда за обнову и развој Црне Горе и кроз удруживање са сарајевским „Шипадом“. Нови хотелски град на Словенској плажи, који већ наредне сезоне треба да „произведе“ око шест милиона долара, упошљаваће 170 сталних радника и опријиле тоliko сезонца. Већ почетком наредне године стални радници заузеће своја места у новим објектима.

Саво ГРЕГОВИЋ

Душан Радоњић

пожртвованји. Када је, пољовијом децембра, у тадашњој будванској општини формирана прва организација СКОЈ-а Душан је био један од шест њених чланова. Од краја јануара 1942. године борац је Будванске, а ускоро појавио се на поднама непосредно пред рат, да би побољшао материјалне прилике породици, радио је и за надницу на државним радовима.

До рата, 1941. године, Душан се развио у здравог и онажног младића, у свemu примијерног, радног и друштвљубивог. Био је живахац, хитар и окретан. Посебно су га красли скромност, озбиљност и пажљив однос према другима, нарочито према старијима. Мирао и доста повучен, мало је говорио, а пажљиво слушао што други говоре, тежећи и жељећи да што више научи.

Послије капитулације био је ујутословенске војске и окупације земље Душан се према италијанском окупатору односио као према окупатору. Један је од јунихомладица који у вријеме припрема за устанак и борбу за слободу испољава спремност да учествује у акцијама које организују који им буду постављени, без обзира на тешкоће и жртве.

С почетком општенародног устанка у Црној Гори, 13. јула, Душан је међу устањеницима. Учествује у првим јулиским акцијама против Италијана на џести Будва — Бечићи и у борби на Брајићима, 18. јула 1941. године. У периоду август — октобар 1941. повезан са члановима КПЈ, сарађује и организационо ради за НОП. Са оживљавањем НОП и НОБ на нашем подручју, почетком новембра 1941. његов рад постаје још плоднији и

такву спремност Душан ускоро потврђује у пракси. Када је стигло наређење Штаба Ловћенског одреда о учешћу у борбама у унутрашњости Црне Горе, он се до бровољној јавља и почетком марта ступа у Приморско-Црнничку чету Другог ловћенског ударног батаљона.

У саставу чете учествује, под најтежим условима, у данонданским борбама против бројно и материјално-технички далеко надмоћнијих четничких снага на Колашинском сектору и на подручју Нижишића.

Врсни скојевац, пожртвован и храбри борац, Душан је у десетпрвом години свој живот у борби против четничких издајника. Попинује је у Рубежу код Нижишића крајем марта 1942. године.

Пеко ЛИЈЕШЕВИЋ

Већи порези за приватне угоститеље

Врућа будванска тема ове јесени су — порези. И то они који се управо одређују за приватне угости тље. О томе се увекли говори на разним мјестима, што је и нормално ако се има у виду да смо туристичка комуна, да је добра оних који се баве пружањем услуга исхране и птића гостима.

О порезима се прича због њиховог повећања чак за осам пута. То значи ако је приватни угоститељ плаћао 20, сада ће плаћати 160 старих милиона.

— Не ради се ни о каквом притиску или нечим сличном како се то искри вљено чује ових дана у нашем граду. Једноставно, настојимо да досљедно спроводимо у дјело прописе у складу са ставовима и оцјенама Скупштине СР Црне Горе о заштити друштвене својине и друштвених интереса, наравно у оквиру законских могућности. На бројним скуповима у нашој комуни одржаним у овој години не једном је речено да су у пореској политици нужне корјените промјене, да треба учинити напоре како се друштвена рента више не би обилато преливала у приватне цепове. И ми радимо: први кораци били су повећање пореза издаваоцима кревета на јавној дискусији је одлука о начину њиховог издавања којом се предлажу многе новине у овој области, а настојали смо да и што адекватније опорезујемо приватне угоститеље и друге самосталне занатлије — каже нам Бранислав Кртовић, директор Службе друштвених прихода.

По оцјени Кртовића, досадашњи порези приватних угоститеља били су доста симболични. Примјера ради, неки су плаћали по 200.000 динара по реза годишње, а, како истиче у Служби друштвених прихода, толико у се зони износи дневни промет једног од њих!

— У току је разрезивање пореза за 1982. годину. Посто смо дошли до закључка да такозвано снимање промета није добро, да не даје ни приближну његову слику (угоститељи су се довијали на разне начине како би промет у вријеме док је службено лице у ресторану или кафани био што мањи). Извршили одбор Скупштине општине формирају је комисију која је добила задатак да да што приближнију слику дневног промета, како би и порез био што адекватнији. Посто се методом употребљивања с прометом у одговарајућим објектима друштвеног сектора. Постоји је једнотаван: утврђена је величина објекта, број столова и столица, његов тип и остало и стигли су предлози те комисије, а потом и наша решења. Радили смо и ми студиозно: образложења наших решења имају и по петнаестак страница

густо куцаног текста, где је до тачнина објашњено како је дошло до разреза пореза за ту годину у том износу истиче Кртовић.

Приватни угоститељи нију примили, како се то каже, „мирно“ нова решења. Истина, сви их нису ни добили (за 1982. годину утврђује се порез за 17 угоститеља), али већи број јесте. Сви су нездовољни, најављују жалбе, неки истичу да ће када измире повелике дугове за кључати радње, а њих ддвадесет и шесторица су се преко свог адвоката обратили писмом предсједнику Скупштине општине, изражавајући негодовање због изузетно високих пореза.

— Могу рећи да се наше странке, у овом случају приватни угоститељи, пристојно понашају када су у контакту са нама. Обавијештени смо о великим негодовањима, о томе што се прича и пише. Могу рећи да је мени, комисији која је радила и свим нашим радницима чиста савјест. Радили смо поштено, „по слову закона“ а уколико смо негде погријешили ту су више инстанце да нас исправе. Ми смо користећи законске прописе, пошли у акцију ради заштите друштвених интереса који су у прошlosti били предмет фронталног напада приватника. Овде не мислим само на нашу комуну: тако је и сусједним општинама, па и даље. То најбоље потврђује и чињеница да и сусједне комуне крећу у сличне акције, да дјелимично користе већ наша искуства и долазе код нас ради размјене мишљења и искуства — рекао нам је Бранко Кртовић.

Жељели смо да о овој теми чујемо и мишљење секретара Општинског комитета Савеза комуниста.

— Пореска политика је једно од суштинских класних питања од којег зависи успјешан развој нашег друштва. На том плану у нашој комуни је у прошlosti било доста слабости: приватници су обилato убрали ренту по разним основама. Приватни цепови су се неконтролисано пунили, што је довело до знатних социјалних разлика. Биле су неминовне промјене у пореској политици које су услиједиле и које сlijede. Наравно све треба да се темељи на закону. Сматрам да приватни угоститељи никако нису општећени новим порезима — рекао нам је Владо Дулетић.

С. Г.

СКИЦА ЗА ПОРТРЕТ

Замислите да се налазите у најпуној ружији најљепшој башти, различитијих боја, и другог медијеранског растиња, почев од магнолија, палми, лијандера, приморског бора, чимпреса, цедруса, туја, до разног сезонског цвијећа и украсног шибља. Испред вас је море и једна од најљепших плажа, не само на Јадрану, већ и у свијету, а у позадини обронци високих планина. Представите себи пет хотела који својим бијелим фасадама израњају из тог зеленила и изгледају беспре-

корно уклопљени у овај амбијент баш захваљујући одњегованом парку. Замислите, уз то, велике зелене површине, засађене травом и иштартане мноштвом поплочаних стаза и безброй оаза сезонског цвијећа и украсног шибља, где се, уз беспрекорну расвјету, може шетати ноћу као и дану.

Ето, то је радно место Цветка Петковића, високо-квалификованог цвијећара, шефа паркова и зеленила хотелског комплекса у Бечићима. Захваљујући овом вриједном раднику и његовој екипи, много гостију је изрекло ријечи хвале на рачун пријатног боравка у овим хотелима — није било госта који није био одушевљен изгледом овог парка за који се могу рећи само ријечи хвале и дивљења.

Размишљали смо, док смо тражили Цветка, о томе колијка је штета што су хотели празни иако је крај новембра, када би гости и сада, по овом лијепом времену, могли да уживају у дивном амбијенту.

Лако смо га пронашли, јер Цветко је увијек у парку, на свом радном месту, или у расаднику којег са женом одржава и његује. Интересантно је напоменути да је све оно што је засађено у овом врту (трава, руже, цвијеће, палме, украсно шибље) Цветков производ. То јест расађено је из његовог приватног расадника. То је, највјероватније, и разлог што Цветко прати с толико љубави о свакој садници и сваком цвијету, а брине о њима као да се ради о нечим њему најдражем.

Радим са цвијећем и зеленилом — каже нам један од најбољих радника ОУУР „Хотели Бечићка плаža“ — од своје шеснаесте године. У овој основној организацији сам већ четири године. У хотелу „Београд“ радио сам девет, а у Београд

ДРУЖЕЊЕ СА ЦВИЈЕЋЕМ

нам то каже, јер се то видјело на његовом лицу док нам је прича о свом послу.

— Овај парк још увијек није по мојој жељи, још може да буде љепши и богатији. Истина је да се доста урадило, нарочито у периоду послије земљотреса. Међутим, треба га видјети још за коју годину, кад неке младе саднице порасту и кад се засаде нове. Иначе, могућности овог парка су, збога, велике. Он се простира на површини од преко 13 хиљада квадратних метара... Сада радимо на расчишћавању површине са сезонским цвијећем, окопавамо саднице, ћубримо. Наредну садњу обавићемо тек у пролеће, а дотад треба припремити нови расад и сјеме за сезонско цвијеће.

Ето, то је прича о Цветку Петковићу, 45-годишњем цвијећару, чије је радно место — као да му је и именом било предодређено — међу цвијећем.

Нада Митровић

Цветко Петковић

ским расадницима у Будви осам година. Четири и по године радио сам у врту Белог двора на Дедињу и у Ужицкој 15. Укупан мој радни стаж на овим пословима је 26 година, тако да сам пристао са сваким дрвтом, цвијетом или садницом.

Није било потребно да

КУРЗИВОМ

Аутомото клуб - пасторче

Будва је место са епитетима — „туристичка метропола“ и „љепотица југа“ што, наравно, и заслужује. У њу ѡећњих мјесеци наврати по неколико стотина хиљада домаћих и страних гостију, а међу њима је и поприличан број оних с аутомобилима. Чим пристигну, почну да се распитују за ауто-сервис, а када га пронађу и виде у каквом је стању, остаје им да — уздахну. Продужије затим до Тивта или Котора, изгубиће дан или два предвиђене за сунчаче и купање, јер су у овом будванском добили одговор: „Извините, тај дио немамо, не можемо вам замијенити платине, ни уље, ни лежајеве, ни каблове... Не можемо и немамо“ — то су одговори с којима их дочекују и испраћају. У Будви, како изгледа, још није прихваћено да су и ауто-сервиси дио туристичке понуде. Овај наш још ради у згради с двају црвеним линијама! На жалост, бар како посматра чу изгледа, због тога глава никога не боли.

Муштерије долазе и од лазе, а долазе и одлазе и мајстори. Ни због тога се нико не сјекира. Недавно смо имали прилике да чујемо расправу о томе будванском „Гордијевом чвору“. Расправа се водила о изградњи нове зграде ауто-сервиса, али се поставило питање локације. Појединци из Мјесне заједнице Будва II, бар тако је објашњено, не слажу се да Сервис остане тамо где је. Они кажу да би тамо радије видјели експрес-ресторан. Објашњење је: лакше би се издавале околне приватне собе. Одговор из Ауто-мото друштва гласи: „Ово је најидеалнија локација за услужни објекат“. Свако стоји на својим позицијама, не узмиче се ни корак назад. А Будва и даље нема тако важан објекат који је врло значајан за туристичку понуду „Метрополе туризма“ и „Љепотице југа“.

Д. Н.

Најбоља сезона „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“

Биланси овогодишње туристичке сезоне на Црногорском приморју су сведени. У „Монтенегротуристу“, највећој угоститељско-туристичкој организацији у нашој Републици, задовољни су: резултати су изнад очекивања, а планови су премашени.

— Сезона је изненадила и највеће оптимисте. Домаћих гостију било је као ријетко када, страни су држали корак, а наша армија од 5.500 радника спремно је удобавала њиховим захтјевима. И добар рад се исплатио — девизна и динарска жетва је изнад очекивања — рекао нам је МИЛИНКО ШЉИВАНЧАНИН, директор Интерне банке „Монтенегротуриста“. Домаћи и страни гости за девет мјесеци остварили су 1.330.000 ноћења. С обзиром да је посјета у октобру била добра, као и да ће неки хотели радити до краја

је године, извјесно је да ће годишњи план (1.570.000 ноћења) бити и премашен. Све је далеко боље него прошле године.

За девет мјесеци остварен је укупан приход од пет милијарди и сто милиона динара, што је за 47 одсто више него лане у исто vrijeme. Чист доходак, такозвана акумулација, износи 217 милиона — 63 више него у истом периоду прошле године. Веома је добар и девизни приход — износи 34 милиона динара. И што се новца тиче, годишњи план (5,7 милијарди) биће премашен.

— Где се најбоље радио?

— Изузетне резултате постигле су основне организације „Хотели Бечичка плажа“, „Корали“ из Бара, „Ада“ и „Агропогон“ из Улциња. С губицима су пословали „Плавско језеро“, „Сињави-

на“ из Мојковца и „Језера-кооп“ из Жабљака — сви они износе осам милиона динара, што је, у поређењу с ланским губицима неких ОУР-а (износили су 71 милион), велико побољшање.

— Било је доста сумње прије сезоне да ће нови хотели добро пословати?

— Да, али „невјерне Томе“ нису имали разлога за сумњу. Напротив, нови хотели — „Авале“, „Могрен“, „Палас“ и „Галеб“ — уз чувени „Маестрал“ пословали су најбоље. Резултат је то добре пропаганде, изванредних услова за одмор у тим објектима, ниских цијена пансиона и изузетног ангажовања и стручности оних који раде у њима.

Иако су цијене хране и пића вртоглаво расле Милинко Шљиванчанин је истакао да је ово била најбоља сезона на „Монтенегротуристу“. Враћени су капацитети које је овај колектив имао прије земљотреса (12.100 кревета у хотелима) и уз нове који се граде (Словенска плажа у Будви) треба очекивати добре резултате и наредног лета.

Саво ГРЕГОВИЋ

Доста хвале али и критике на рачун туристичке сезоне

Туристичка сезона је појдевно завршена. У тој је сумирање резултата и утисака. Ради се то у миру, угоститељи углавном трљају руке, јер је овогодишња сезона била једна од најбогатијих. На будванској ривијери постигнути су запажени резултати.

На земљотрес се готово сасвим заборавило. Гости, домаћи и страни, по казали су љетос да су оставили вјерни „ривијери би серних плажа“. И домаћини су учинили доста да би туристима омогућили удобан одмор — то се нарочито односи на друштве ни сектор. Али, било је љетос и грешака, па и лошег понашања на које туристи стављају гласне примједбе.

На многим скуповима, који се одржавају ових дана, истиче се да је посјета све изненадила. Наравно, пријатно. Стизали су увреко домаћи гости и страници — све до задњих дана октобра. Финансијски резултати нису још сасвим познати — у току је „финиш“ у својењу рапчун — али, по свему судећи, и они ће бити добри. Биће болја и девизна и динарска „жетва“ не го што се очекивало на почетку лета. Гости су били задовољни чистоћом. Посебно су смијали Будва и Улцињ. Улице, паркови, плаже и друге површи не били су чисти и уређени. Комуналци и остали задужени за чистоћу били су на висини задатака.

Нису оманули ни трgovци. Рафови су били пуни, чак и робом која се тешко налази у градовима у унутрашњости, а коју су гости куповали под истим условима као домаћини. ОУР „Јадран“ је на

најбољи могући начин обавио свој посао, мада не треба заборавити учесник и других радних организација које снабдијевају ово подручје.

За разлику од хотелијера овде предњаче ново отворени „Авале“, „Могрен“, и „Палас“ — већ по словичне љубазности особља хотелског комплекса у Бечичима домаћини који се баве издавањем соба нису сасвим положили испит. Као и ранијих година, било је извољавања у стилу „нећemo дјецу“, „ово су дјевојке и момци са по 60 килограма“ (!?) и слично. Домаћин је каткад аро гантан према госту као да му је овај стигао на силу. Многи нису пријављивали туристе да би избегли порезе, а није ријетко било да се од њих наплати више за спавање него што је то општинском одлуком прописано. Дешава се (истина не тако често) да се гостима брани употреба бојлера, што значи и купатила, на прикупљачима за струју се и даље лијепе фластери да гост не би ето, употребио фен, пеглу или неки други електрични апарат. Понедјељак је домаћин ограничавао и поподневни одмор госта. По разону газде, платити је само — преношиште!

Наилазе дуги зимски дани. Времена је доста за свестране анализе пропуста. Биће најбоље ако се по мјесним заједницама организује разговори на ове теме, ако буде критике и самокритике, ако се из грешака извуку поуке. У том случају наредне се зоне биће много више похвала, а мање критике. А томе се мора стално тежити, јер се на нашој ривијери живи од туризма.

Г. С.

Тајна у засуканим рукавима

— Дуго времена су уговорите тврдили да у Будви не могу отворити експрес-ресторан у којем би се хранили запослени самци, где би се добијао топли оброк, а где би цијене биле ниже не го, рецимо, у приватним ресторанима или, пак, сличним објектима у друштвеном сектору. Ми смо се прихватили послова, засукали рукаве, како то каже наш народ, и до казали да је могуће имати ресторан с добром храном и по приступачним цијенама.

Овако нам говори Раде Јовановић, управник експрес-ресторана „Јадран“, који је отворен негде крајем прошлог лета. Налази се на прометном месту — у непосредној близини административног центра, а припада ОУР „Јадран-трговина“, која послује у саставу „Монтенегротуриста“. Ресторан је мон-

тажног типа, али је веома лијепо уређен како споља, тако и изнутра. До њега воде уређене стазе, околје је цвијеће, а све је то непосредно уз асфалтни пут. Капацитет је 150 мјеста, а ресторан је отворен од 6 до 21 час. Велика кухиња урађена је тако да гост може видети шта се и како спрема. У сали где се служе јела и пића беспријекорна је чистоћа и тиштина. Као у правом хотелском ресторану.

Ресторан „Јадран“ зато

Добар старт „Авале“

Колектив „Авале“ је овогодишње деветомјесечно пословање завршио позитивно, са укупним дохотком од око 171 милион динара, што је знатно више од планираног. Остварено је десетак хиљада ноћења у чему су инострани гости учествовали са 60%, а најоријентиранији међу њима били су посјетиоци из СР Њемачке.

С обзиром да историјски хотел послије земљотреса није радио неколико година, све што је ове сезоне постигнуто представља крупан корак у враћању Будви стаје туристичке славе. Испит су у томе, прије свега, полојили 160 стално и 210 сезонски запослених радника. За све њих посебно задовољство представља чињеница да су пословали без губитака, а да подсјетимо, био је планиран на износ од пет и по милиона динара.

— Завршење обнове стаје „Авале“ пред кољектив оставаје као својеврсна обавеза. У њој немо добити нове салоне, ноћни бар и америтички барови, конгресну дворану и друге садржаје необично значајне за проширење и обогаћивање ванпансионске понуде, која је ове године у укупном приходу износила чак 40% — каже директор Ђуро Радановић.

Дознајемо да су домаћи и стране агенције заинтересоване да за наредну сезону закупе што већи број кревета у овом хотелу. То су Југотурс, ТУИ, Некерман, затим агенције из Енглеске, Италије, Француске, зема-

ља Бенелукса и Скандинавије.

Као обавеза остаје враћање старе „Авале“ туристима. Средства су донекле обезбијеђена — тренутно недостаје десетак милиона динара.

Д. Н.

ПОСЛОВАЊЕ У ОКТОБРУ

Вијести о овогодишњој доброј туристичкој жетви чују се свакодневно. Посљедња је да су хотели од Тивта до Улциња у октобру били добро посећени. У односу на исти мјесец прошле године у њима је остварено 38 одсто ноћења више, што ће, не сумњиво, допринijeti да крајњи резултати туристичког пословања у десетак чешића основне организације удрžаног рада од Тивта до Жабљака, Плава, Улциња и Аде на ушћу Бојане у море бити добри. Иначе, домаћи гости су у октобру остварили 52%, а инострани 34% ноћења више него у истом мјесецу.

Занимало нас је како у „Јадрану“ успијевају с обзиром на то што су месо и остале намирнице све скупље.

— Радимо тако да се покрију сви трошкови. Задаје нема или је симболична.

Три оброка могу се добити по цијени низокој од 300 динара.

На крају ове посјете „Јадрану“ рекоше нам да посебно подвучемо: екипа која овде ради, заиста, чини то беспрекорно. Кају: нема их који се посебно истичу. — сви улажу максимум труда и напора да би гости били задовољни.

Д. Н.

С. ГРЕГОВИЋ

ИЗЛЕТ ПЕНЗИОНЕРА

Удружење пензионера општине Будва организовало је у октобру мјесецу петодневни излет за своје чланове. Сваки учесник уплатио је по 3.000,00 динара, а остали дио трошка сносило је Удружење пензионера.

„Монтенегроекспрес“, организатор излета, у свему је задовољио, захваљујући врсним, сигурним, љубазним и пажљивим возачима Крсту Радуловићу и Ђуру Костовићу. Водич је указивао на знаменитости мјеста кроз која смо пролазили, што је путовању давало посебну драж.

Од 8. до 12. октобра излетници су посетили Мостар, Јабланицу, Јајце, Бању Луку, Козару, Јасеновачу, Загреб, Кумровачу, Карловач, Титов Дрвар, Сплит и Макарску.

Шта рећи за сва мјеста која смо обишли у удобним аутобусима „Монтенегротрутстраста“ осим да је то путовање оставило незабораван утисак на све излетнике.

Било је доста проливних суга на славним историјским мјестима — Козари, у Јасеновцу и граду — хероју Титовом Дрвару, а највише над хумкама 700.000 убијених и закланих родољуба у Јасеновцу.

Град — херој Титов Дрвар дочекао је излетнике окупан сунцем. Одавде је зрачила искра слободе, љубави и заједништва. Његови грађани, у ствари, читав народ, тог 25. маја 1944. године, успјели су да осујете десант њемачких јединица, планиран за уништење Брховног штаба и друга Тита.

За све што смо видјели и доживјели на овом заиста изванредном путовању захвалност дугујемо Удружењу пензионера и „Монтенегроекспресу“, његовим љубазним, добрим, савјесним и сигурним возачима.

Милан Кљајић

Гради се резервоар за воду

За наредну туристичку сезону Будва ће имати знатно више воде за пите. Како смо обавијештени у СИЗ становаша наше општине, у брду Спас је у току изградња резервоара за воду. Овдје ће се „чувати“ око 2.000 кубика воде за потребе у сезони, када сливне „отање“.

Изградња резервоара стајаће 40 милиона динара, а радове, који ће бити завршени до прољећа, изводи ГРО „Црна Гора“ — ООУР „Нискоградња“ из Никшића.

НА КОПАОНИКУ ПОСЛИЈЕ ЗЕМЉОТРЕСА

Земљотреси, који су првих дана септембра погодили подкопаонички крај, оставили су на широком простору тешке послједице. И онако сиромашном крају на метнули су обавезу да бију битку с временом. Јер, зиме су овдје дуге, тешке и сувре, и треба их побиједити. Каравани камиона, који су се предходних дана, недјеља и мјесец кретали према Копаонику и селима у његовом подножју, били су најбољи вјесници помоћи и солидарности с пострадалима. Црнела Југославија је, још једнапут, сва била на ногама.

Помоћ пострадалима стизала је из свих крајева наше земље. Пристизала је цигла, цемент, гвожђе, креч — све оно што је најнеопходније да се куће, колико толико, доведу у стање употребе. Једна од наших најљепших планинских данасма и недјељама напрсто се тресе од снажних машинија, камиона и дизалица, које се њеним путевима крећу.

Помоћ нам стиже из свих република и покрајина. Београд је био најорга-

низованчији у пружању помоћи, а пријатљи нас је изненадило што су међу првима помоћ послали Улцињ, Бар и Будва, који су, не тајко давно, били у „нашој кожи“ — каже предсједник Скупштине општине Брус, Миленко Неранџић.

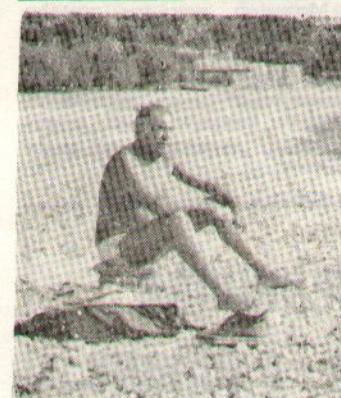
Септембарски земљотреси су на подручју општине

Бруса оставили најтеже послједице. Зграде су пострадале у тридесет села, а комисије за проштјену штете утврдиле су да треба порушити око десе хиљаде и педесет кућа и, наравно, саградити нове. Но, то није крајни налаз експерата, па ову цифру треба узети условно.

Велика помоћ у преовладавању невоља, које је под копаоничком крају земљотрес донио, дале су специјализоване јединице ЈНА. Снажни булдожери стигли су и у засеке до којих раније аутомобили и нису долазили. Путевима које су они прокрчли стићи ће камioni с грађевинским материјалом и тако у ове забачене крајеве донијети нови живот.

Д. НОВАКОВИЋ

У РИЈЕЧИ И СЛИЦИ

Раде Станишић

ВЈЕРАН СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

Раде Станишић из Панче ва је својеврstan рекордер: годинама већ посљедњи напушта велико пјешчано жаље Словенске плаже, а овогодишње Михољско љето било му је посебно накључено. Каже, остварио је лични рекорд: буњао се и купао до средине новембра. Био је, наравно, сам, јер, као каже, још није успио да убиједи познаннике да је у позу јесен сунце исто тачко дарежљиво као оно љеће. Да је тако, потврђује примијером, јер је свакодневно се у октобру и новембру „друштијо“ с морем и сунцем: било му је пријатно и купање и сунчање.

Поручује: — Будвани, че кам вас идуће јесени да се на Словенској плажи дружимо и пропалијамо ове бле годети поднебља које имајте.

Текст и снимак: Д. Н.

Динамиташи

Дуж наше ривијере — а тако је, усталом, и на цијелом Црногорском пријорју — настављају са старом праксом ловљења рибе на недозвољен начин. Динамиташи немају много обзира — користе сваки лијеп дан да би у некој скровитој ували заталасали воду експлозивом. А таквих дана је током ове јесени било доста.

Представници организација унутрашњих послова крстаре обалом и копном, али је „рибљи пут“ више тајанствен него што се мисли. Больје рећено, рибокрадије су начиниле читаве системе како би на вријеме умакли чуварима реда. Имају своје „обавјештајце“ који заузму највише коте по околним брдима и дају сигнале када се приближи опасност.

Да би акције организација унутрашњих послова биле ефикасније, нужна је помоћ мјештана који најбоље знају путеве којима се крећу динамиташи. Она је, бар за сада, изостала. Да ли из страга или због интереса (они који ћуте добијају свој дио) за сада није познато. Тако, динамиташи дјелују, убијена риба стиже до приватних ресторана (ређе се износи на пијаце), а не ријетко се дијели и појединим мјештанима.

Штете од оваквог улова су вишеструке. Динамит унишиће велику количину рибе (па и оне ситније и планктон), чиме се нарушује еколошка равнотежа. Након експлозије површина се забијели, а ловокрадија једва да искористи и 30 одсто убијене рибе. Остало одлази на дно. Није риједак случај да послије динамиташи на ступе спортски риболовци. Јер, послије експлозије на ситну навали крупна риба. И, то, одлична мета за стријеле.

Ова „спрета“ спортистих риболоваца и динамиташи мора се разбити синхронизованом акцијом организација унутрашњих послова и мјештана.

С. Г.

Језик наш нашеши

У разговорима о проблемима савременог језичког израза у Црној Гори, вођеним у Црногорској академији наука и умјетности, учествовали су др Драгомир Вујчић, др Радоје Симић, др Бранислав Остојић, академик Чедо Вуковић, мр Бранислав Милатовић, Вељко Мићовић, Милутин Вугделић и Станка Вукмановић. Том приликом истакнуто је да говорна и писана ријеч мјерило културе сваког човјека и указано на низ стереотипних израза, квартења и злоупотребе нашег језика.

Наводимо неколико „примјера“.

У нашој штампи — истакао је др Бранислав Остојић — стално се нешто заједнице (он је то посебно заједнице у својој дискусији), преузимају се обавезе на себе или се нешто сабира... плюс тога, односно акцентује. Из администрације су преузети изрази у вези тога (умјесто у вези с тим). Често се чује: Он је то извијест у својој дискусији, а ријеч дискусија означава мишљење већине учесника, а она што појединица каже то је његов прилог, његова ријеч или излагање. Најлазимо и на елипсе које често симболише наш језик: Обзиром да су нам (умјесто: С обзиром на то што су нам).

Како и зашто се јавна ријеч увједи удаљава од стварности Чеда Вуковића илуструју низом примјера. — Бездомник ће једног дана кликнути, сав озарен: „Добро сам стан!“ Они који дођеју станове казаће: „Ријешено му је стамбено питање...“ На вишијој степеници расправљања говори се „о проблематици стамбене политике“. Или кад се каже: „развијати активност на спровођењу мјера“ јасно је да то говоре они који не спроводе мјере него само „развијају активност“. У једном документу читамо: „Сви субјекти друштва развијају активност на спровођењу задатака на реализацији програма активности из области спровођења мјера стабилизације...“ Каже се како „недостају оптимална финансијска средства која би била у функцији из

мирења обавеза“ — то сувиши „у функцији“ умјесто „за подмирење обавеза“ а читамо како се врши „истраживање“, а треба „истражује значајна средства“ „значајни губици“, а треба „знатна средства“, знатни губици“. Умјесто „предуслов“ најлазимо на ријеч „претпоставка“ „створене су претпоставке за усељење у западу“... У моди је да се каже и пише како је нешто „присутно“ и то долгије до апсурда: „присутан је недостатак кадрова“, присутно је помањкање квалитета... Из конференцијске употребе ускочи у штампу (уз иницијалну листу) и синтагма „сводна листа“, а глагол „сводити“ има више међусобно удаљених значења...

И улица има вели улица на развој језичке културе код дјеце — примијетила је Станка Вукмановић. Требају би тражити начин да се стрип — толико занимљив дјеци — замијени обавезнном домаћом лекцијом... Дјеци штампа у већини случајева не одговара потреба ученика и наставе, него углавном трговина.

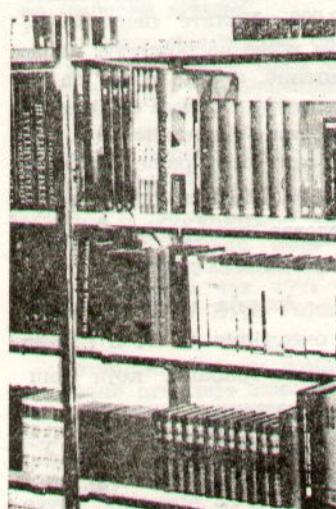
Вељко Мићовић је, поред осталог, указао да се стране ријечи употребљавају и када то није неопходно, истичући да су на њихов рачун знали нашаљити Јован Јовановић Змај („Видуњ“) и Молијер, док им домаће звуче као стране ближе им је „фалити“ и „маљаки“ него „недостајати“, ближе „енергично“ него „одлучно“, ближе „волан“ него „управљач“... „Адаптирати“ неку

зграду значи за многе и ојкречити је, и дрогадити, и уредити, и обновити, а најмање „прилагодити“, што је основно значење те ријечи... Најлази се не такође јетко на спајање по значењу истих ријечи — једне стране и једне домаће: „индикативни показатељ“, „импресивни утисак“, „топовска капонада“, „прослава јубилеја“, „монументални споменик“, „услужни сервис“, чак и „колор телевизор у боји“!

Небригу о језику, односно злоупотребу ријечи Милутин Вугделић је илустрован примјерима из дневне штампе. Ево тих „примјера“:

„Велики удео у акцији узели су млади, пионери, ученици и омладинци, континуирано су током читаве године разноликовим и богатим садржајима водили акцију...“ „Обавезни смо да увоз смањимо на минималне неопходности и оријентишимо се ка домаћем...“ Спорији раст цијена предвиђен је за сто одјето у идућој у односу на ову годину... „Рјешење је нађено у скраћивању минутаже овог програмског блока. Није се, дакле ишло на промјену концеја садржине, па је неко вријеме ова емисија трајала час и по, а посљедње недеље само сат...“ Ове године није прављен глобални биланс потреба“. И даље: „Инвестиције у функцији развоја“, „опекрљавање културним програмом“, „иницијатива би могла да се угради“, „осми слити будући рад Центра“, „доходак се спушта у базу“, „инвестициони средства се улажу“, „затвара се конструирају финансирања“, „иде се у изградњу друге фазе“, „изучавају се моменти који могу значити уштеде“, „изграђују се кооперативни центри откупних станица“, „договарају се нове форме сарадње“, „писана ријеч оживљава текстовим читањем глумаца“, „заједниче се мјере економске стабилизације“, „утврђује се иницијална листа могућих кандидата“, „кооперативно се удружују рад и средства“, „развој се одвија...“ И тако даље, и тако даље. То је инфлација ријечи. И по закону инфлације, што их је више, мање вриједе и мање остављају утисак на читаоца“ — рекао је Иво Андрић у једном разговору с новинарима 1949. године.

М. Л.

Поморске јединице територијалне одбране

За успјешну одбрану неопходна је пуна сарадња јединица ЈНА, територијалне одбране, цивилне заштите и осталих структура општенонародне одбране. За одбрану обалног мора приступило се организацији, обучавању и припремању респективних снага територијалне одбране. Ове јединице су савремено опремљене и наоружане. Чине их наоружани: бродови, леути, глисери и чамци, без обзира у чијем су власништву. Организоване су у јединици за површинска, дејствују под водом и за противминска дејства. За свој рад могу ангажовати и пловна средства слабијих карактеристика, па и чамце на весла. Оспособљавају се и за борбу против диверзантских снага агресора, за обезбеђивање луке, превоз материјала и људи и да

обезбеђују зоне борбених дејстава. Дјелују и у позадини непријатеља и на евентуално привремено заузетој територији. Предвиђено наоружавање не мора се угарчивати на стална фиксна постоља, већ на она која се могу лако демонтирати. У случају потребе, чамци и глисери подешени су за скривање или потапање уз обалу.

Општински клуб за спородне активности треба да буде расадник људи обучених за роњење, који познају мјесне промилке и спремни су да извршавају задатке, а исто времено припадају и јединицама територијалне одбране поморске компоненте, јер ронилаштво је спортска вјештина с најширом примјеном у територијалној одбрани.

Петар КНЕЖЕВИЋ

ПРЕДЛОЗИ И МИШЉЕЊА

ОБНОВА СТАРОГ ГРАДА

Др Сретен Вујовић, социолог, који се бави урбанизмом, недавно је у „Зборнику филозофског факултета“, објавио рад под називом „Обнова Старог града Будве“, одакле преноси се на основу солидарности југословенског друштва, радионично, намјенски и пра-ведно користе. Наиме, мора се изbjећи сваки покушај злоупотребе, приватизације и спекулације учесника у обнови. То се једино може постићи уколико се успостави контрола јавности у пословању и понашању свих заинтересованих. Повод за овај размишљање др Вујовић поткрепљује досадашњом практиком спекулације некрећницима, дивљом градњом, уздржанијом друштвеног земљишта, незаконитог богања и сличних појава које прате наш друштвени живот.

Период од земљотреса 1979. године до обнове и оживљавања Старог града вјероватно ће бити најдужи у новијој историји у коме ово древно насеље чека потпушеност и пустош. То се правда припрема за обављање веома сложеног подухвата, што захтјева прилично времена. Од земљотреса на овамо урађено је доста, али не и онолико колико се очекивало. Обнова се из више разлога мора етапно спроводити, па је то урбанистичким пројектом предвиђено.

С. Поповић

ИСКРИЦЕ

ЛАКО ИМ ЈЕ

Лако је онима који упозоравају да треба стезати каш: они не ноше кашеве.

ИЗАБРАО НАЈЛАКШЕ

Пребацивали му да злонамјерно критикује.

Сад добронамјерно ћуту.

ДОГОВОРИ, ДОГОВОРИ

Договор о штедњи у мојој породици имају исту судбину као и многи договори у нашој земљи: од првог дана није поштован.

УМЈЕСТО ПОЗДРАВА

— Комшијо, шта је јутрос поскупило?

АЛАЛ ВЈЕРА

— Мрցде, друже, како излазиш накрај с тим малим примјерима?

— Ја сам ти као патуљак Кукурузовић Десанке Максимовић: „Кишом се појим, а ваздухом храмим“.

М. ПАЈКОВИЋ

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ

Фреске на платну

У поплави изложби слика и цртежа познатих и мање даровитих сликарса, изложба Јомира Кнежевића дошла је као освјежење. Ријеч је о копијама фресака из познатих манастира Србије и Црне Горе. Овај даровити момац који је фреско-сликарско учио код познатог мајстора Наума Андрића, студира Ликовну академију у Прагу, а све своје слободно вријеме проводи у манастирима Србије и Црне Горе. Обишао је Грчку и Италију, видио и научио дosta, а највиše тога је настало у његовој „радионици“ у манастиру Речевићима.

— Одакле интересовање за фреске?

— Од дјетињства сам се почeo занимati за радove дrevnih мајstora чијa су djela na zidovima crkava i manastira izdržala sve bure i predstavljaju velike vrijeđnosti. Sadašnja izložba u novootvorenom Центру za kulturu u Kotoru јe plod višegodišnjeg rada u Gracanici, Moraci, Rежевићima i Praskevići.

— Како настајe копија фреске?

— То је dug и сложен посао. Прво, добро студираам све фреске у манастиру, одaberem најбољу и поставim шtafelaj. Радим уљem na платну i вјерno преносим свaki detalj. Посебno је teško pronaih праву боju, jer su stari majstori bili neneadmashni u tome.

— Урадили сте копије неkih фресака којих više немa?

— Приje земљотреса боравio sam u Praskevići i „skidao“ neke izuzetne фре-ске. Наишao јe земљотрес којi јe порuшио diо zida gdje su bili orijinali, tako da su moje kopije остale као једini dokument o tim velikim ostanakima iz daleke прошlosti. Жao mi je шto nisam uradio i фреске u manastiru Градиште u Буљарици, one na svodu koje јe земљотрес zbrisao.

— Uporedio studirate i radite. Како то usklađujete?

— Приje studija radio sam više. Akademija odzima много времena, па sam sada ređi gost mанастиra. Но, uskoro ћu se препisati na Lиковnu akademiju u Zagreb, па ћe biti bolje. Иначе, слобodno vrijeđeme pro-водим po mанастиrima, radim sam i izdržavam se od prodatiх слиka. Некако сас-тављам kraj s krajem. Dosta i цртам, па ћu uskoro при-редiti самostalnu izložbu.

Саво ГРЕГОВИЋ

ПОЗОРИШНИ ЖИВОТ**Господска крв**

Црногорско народно по-зориште из Титограда гостовао јe у нашем граду 24. новембра с представом „Господска крв“ Марка Ка-ваје у режији Бранислава Мићунoviћa.

Радњу „Господске крви“ Каваја јe смјестio у вриjeđem koje собом носи карак-терistične социјалne при-лиke i друштvene norme.

П. С.

Телевизија пружа дјеци задовољство и велике сазнајне могућности

Телевизија је ушла готово у све домаћine, a покло-ници су joj подјednako i mladi i stari. Не изostaju ni најmlađi. Телевизијa их неodolivo привлачи, mo-žda i više nego одrasle. Иако bi se очekivalo da dječa, нарочito ona mlađeg uzrasta, prate samo dječje emisije, она prati sve emisije, што је u izvjeđenim slučajevima i posledica tejskih stanova. Пра-ćenje цјelokupnog televizijskog programa oduzima dječi mnogo vremena i negativno se odražava na zdravlje. То nije samo problem kod nas, već opšti problem, koji odravno zaokuplja pažnju lječnika i psihologa.

У САД је уstanovljeno da dječa tokom godine provede čak tri mjeseca pred televizijom, a to je isuvrši! Због тога су dječa premorena.

И код нас dječa svih uzrasta mnogo vremena provode pred televizorom, што se negativno odražava na njihovo fizičko i psihičko zdravlje. Код dugog pra-ćenja TV programa javlja se zamor mišića, нарочito leđnih — dječje na stolici ili foteli zaustima poguren ili povijen polozaj što vremenom prelazi u na-viku. То izaziva krvljenje kichme koja se u početku manifestuje kao rjeđavo držanje, a kasnije kao defor-macija kichme i gрудnog ko-ša. Поред toga, zbog dugog pra-ćenja televizijskog pro-grama, dječa su maće aktivna, maće se kreću, maće su na čistom vazduhu, s drugovima u igri, што negativno utiče na njihov fizički, psihički i sozialni razvoj.

Али, bilo bi pogrešno anatemisati televiziju, jer ona prужa dječi, осим за-

довlje, велиke сазнајne mogućnosti. Помоћу TV про-grama upoznaju razne krajeve svijeta, животinje i znanimenosti. Да bi se izbjeglo negativno dejstvo televizije, потребno je помоћи dječi u odabiranju pro-grama. Тако малу dječcu treba orijentisati na dječje emisije i crtanje filmovem, dok za školsku dječu постоji i školski program. Али, dječju pažnju privlače reklame i filmovi, по-себno vesterni filmovi, a они су na programu uveče. Ту су i kriminalni filmovi koji takođe, privlače dječju pažnju, али i побu-đuju atraktivnost, жељu za podržavanjem i често утичу na ponosa dječje i mlađih. Због тога је пожељно да се dječa upute na emisije koje одgovaraју њихovom uzrastu, a да се pra-ćenje televizijskog programa ograniči na један час дневno, a izuzetno dva.

НАЈМЛАДИ САРАДНИЦИ**ЛИСТОПАДНО ДРВО**

Крајем октобра ученици првог одjeđenja другог разреда Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“ (разредни старешина ЗЛАТА ВУКОВИЋ) имали су до-mađi zadatak da opisuju крушку, јабуку, трешњу, кестен, лицу, односно по једно листопадно дрво.

У овом броју objavljujemo odломке из некoliko задатaka.

СМОКВА

У мом selu ima puno raznog drveća i voćaka. Meni se nađe i dondapa jedna velika smokvica. Ona se nalazi u babinom dvorištu. Гране су joj ogromne. Испод је veliki sto i dviže klupu. Сви radi tu sjedimo. Њени ogromni listovi prave lijeđu hladovini. Ми се često pećemo na њeno stablo. Берemo smokve i sjedimo na њenim granama. Приje nekoliko dana dužno je vjetar i slomio joj је jednu veliku granu. Сви ma nam je bilo jača, a ja sam, čak, plakala. На њој sada nema više smokava. Лиšće je počelo da žutiti. Dolaze hladniji dani i ona se priprema za zimski одmor.

Јелена Плавшић

КЕСТЕН

Кестен sam prvi put vidio na brdu Spas. Stablu mu je razgranato i visoko. Listovi su mu veliki.

Кестен дајe слатке i укусne плодove, koji sazrijevaju u jesen. Plod je okru-

жен bodljam. Preko zime mu je stablo gol. Na pro-ječe opet počinje na zeleni.

Марко Марковић

ОГОЉЕЛА ТРЕШЊА

Испred moje kuće nalazi se velika trešnja. Listovi su joj žututi, naarančaste i crvene boje. Испod јe mnogo osušenog i opalog lišća. Гране су joj ogoljele i veoma rujno izgledaju.

Više nema zelenila i srodnih plodova, јer je nastupila jesen.

Драгана Вушуровић

ХРАСТ

U nedjeļju sam s tatom i babom išla na Љуботин. Тамо имa puno listopadnog drveća. Док су они bra-ali gržnj, јa sam posmatrala hrast. Гране су mu bile golе, a vjeveriца se za-vlačila u duplju, nosеći u њu жирове. Испod hrasta bilo je mnogo лиšća. По њemu sam veselo trčala, a ono je šuštalо. Гране су mu udarale јedna o drugu i kao da су говориле: ускоро ћe zima.

Јелена Колановић

ЛИПА

Испod mog balkona налази се lipa. Приje је lije-по izgledala sa svojim mirovinskim црјетovima, a sad izgleda nekako тужна i ру-жна. Црјетovi су joj odravno обрачи. И лишћa имa мало. Оно је напушта, жuto i uvelo. Чим дуне vjetar, отresti ћe и то мало лишћa којe se јedna drži na granama. Остаћe само голе гране којe ћe se тужно савijati od udara vjetrova i kiša. Дођe по нека pticinja, али се i она ne задр-

java dugo. Ни pticicama se sad ova lipa ne svija.

Исидора Павићевић

ЈАБУКА

Јабука је listopadno drvo. Она успијeva u glavnom u sjevernijim krajevima. Њена stabla mogu se vidjeti u Budvi, Kotoru i drugim mjestima pored mora. Најlepša јe спројећa, kada pročvjeta. Ујесен она donosi rušene i сочne plodove. Богатi vitamini, они su vrlo korisni, zdravi i ukusni. Ja puno volim јabuke. Baba i mama mi često spremaju pite s јabukama, koje, takođe volim.

Andreja Miјушковић

ОСЈЕЋАЈМ, ВИДИМ И ЧУЈЕМ ЈЕСЕН

Жуте кочије с краљицом јесени nestrpljivo чekamo. Лиšće žututi i opada, a tra-va se povija. Краљица јесени nosi žutu халjinu, a шешир има od sivego ли-šća. Drveće ћe uskoro biti bez ijednog lista. Palme mashi svojim granama као крилима. Talasi запљускуju pješčane obale. Галебови сlijeđu s mjesta na mje-sto.

Сунце се sakrilo u dubinama mora i понекад прорivi kao da bi htjelo da vi-di шta љudi radе.

Осјећам, видим и чујem jesen.

Сандра Вукчевић

*

Стигла је јесен са својим bogatim darovima. Лиšće polako žututi i opada. Ускоро ћe prane drveća biti golе, a испод drveća ћe ležati opalo, осуšeno ли-шћe, којe је за vrijeme ле-та трperilo na благom po-vjetaru.

Море није više onako toplo. Охладili su ga јe-senji vjetrovni i kiši. Mor-

ski talasi zapљусkuju сти-jene.

Плаже су пусте, на њимa više nemam kupača. Море na plaze izbačuje morsku travu.

Сунце ne пријe više o-nako toplo. Сада се ono sti-dljivo sakrilo iz tamnih oblaka i samo понекад про-viri.

Од хладнog ваздуха nam se rumenе образи, dok nam kliša kvasi лице.

Марица Кузњецов

АКТИВНОСТ КЛУБА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Клуб Уједињених нација при Средњошколском центру u Budvi, основан прошле године, броји педесет чланова. Поводом дана оснивања ОУН — организације која се бори за мир, безбедност и прогрес у свијetu — Клуб је у оквиру Центра расписао конкурс за најбољa priznanja na temu: „ОУН у борби за мир“ и „За праведнији свијет будућnosti“.

Циљ ове акције је по-pularisanje zadataka Уједињених нација код средњошколске омладине. Најuspješniji radovi autora Наде Маровић, Тане Поповић и Драгице Јовановић награđeni су nakon predavaњa koje је ученицима Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“ и Средњошколског центра održao Branko Luković, члан Извршног вijeća Skupštine CR Црне Горе и предсједник Комитета за односе са инострanstvom, a koji nam je говорио o актуелним проблемима са-vremenog svijeta i ulozima Organizacije Уједињених нација.

Јасна ВУКИЋЕВИЋ

ПРИПРЕМЕ ЗА ИЗБОРЕ У САВЕЗУ СИНДИКАТА

Утvrđivanje neposrednih zadataka na organizovanju predizbornih сastanaka i izbornih skupština na основних организација и конференција Савеза синдиката u budvanskoj opštini bile su tema na сastanku Opštinskog vijeća koji je održan 11. novembra 1983. godine. Изборна активност, речено је, треба да подстакне синдикалне активисте у основним организацијама да се квалитетније решавају pitanja самоуправљања, производње и животног стандарда radnih људi. На жалost, синдикалне организације су u dosadašnjem radu показале недовољну активност, па се стиче ути-sak da je воде групице активиста, dok je ukupno чlanство po strani.

Одлучено је да се предizborni сastanци u основним организацијама Савеза синдиката u овој општини организују до 25. новембра, a изborni сastanici до 23. децембра 1983. године. Nakon тога konstituisaće se konferenција основних организација Савеза синдиката do 31. januara 1984. godine.

Награде и казне – мач са двије оштрице

Научници се интензивно баве питањем: шта је то што младе личности покреће да се више напрежу у свом раду? Као можемо подстицати дијете да из себе „извуче“ још боље радне ефекте? Резултате многих истраживања један научник је сажето изразио на овај начин: „Наградама (или казнама) стварно можемо да повећамо резултате уколико се ради о једноставним задацима, о механичком извршавању, да кље о рутинским радњама и примјени већ постојећег знања. Сасвим је друга ситуација кад дијете свој посао доживљава као интересантан, ако га воли и због тога улаже своје снаге. Ако таквог ученика подстичемо наградама (или казнама) на веће напоре, то може имати штетне посљедице. На тај начин ми смањујемо код дјетета радост за оно што учи, прадије губи своју драж. То се дешава због тога што интересовање дјетета скрећемо од предмета учења ка награди (или казни).

Награде (и казне) су сасвим без вриједности — и опасне су — у пословима где се тражи креативност, богатство идеја и рješavanje teških problema. Међutim, оне измају смисао и вриједност ако се примјењују не прије рада или у току рада него послује постигнутих резултата, и то не у смислу новчаних исплати него као похвала и признање. На примјер: „Постигао си што си желио! Видим да можеш много да оствариш! Имам велико повјерење у тебе“.

ним који су сироти, помагају је онима који пате. Никака тежа несрћа није снашла земљу ову...

Саслуша га је Изолда, и не могаде ријечи прословити. Упути се ка двору. Изшла је улицом са раздријешеном капом. Бретонци се дивљаху, гледајући је. Никак не бјежу видјели жену такве љепоте. Која ли је? Из кога ли града? — А крај Тристана, Вјелокура Изолда, као луда због несрће коју сама бјеше проузроковала, нарицаша над мртвим тијелом. А она друга Изолда уђе, и рече јој:

— Госпо, устаните и пустите ме да се приближим. Ја имам више права да плачем над њим нами. Вјерују ми, ја сам га више вољела.

Она се окрете истоку и помоли Богу. Затим, мало откри Тристана и опружи се поред свога драгана, пољуби га у уста и у лице и обрли га чврсто: тијело уз тијело, уста уз уста, и тако испусти своју душу, и тако умре она крај њега, од туге за својим драганом.

А када краљ Марк чу за смрт љубавника, он пре-

ДАЛИ ЋЕ ДИЈЕТЕ ПОСТИЗАТИ БОЉИ УСПЈЕХ У ШКОЛИ АКО МУ ОБЕЂАВАМО СВЕ ВЕЋЕ НАГРАДЕ? ИЛИ СЕ РЕЗУЛТАТИ ПОСТИЖУ КАЗНАМА И ЛИШАВАЊИМА? ПОЗИТАНО НАМ јЕ да се, на жалост, ТЕШКОЋЕ ОКО УЧЕЊА НЕ РЈЕШАВАЈУ ЈЕДИНСТВЕНО.

Учење је много сложенији посао него што мислимо. То је многоструко ангажовање личности. Није у питању само рад него и асимиловање праће. Зато је најбоље ако дијете свој рад доживљава као занимљив, кад вјерије да га може савладати, и нарочито, кад се не боји посљедица неуспјеха.

Како судјеловати?

Стварно подстицати дијете на боли рад и успјешније учење можемо ако код њега развијамо интересовање за оно што треба да учи. На примјер, нашим захтевањем за оно што оно ради, одговарајућим лекцијама, спонтаним разговорима о његовом учењу. Тако код дјетета стварамо „глад“ за знањем, радозналост и подстичемо његов жар за учење. Затим, стварањем добрих услова за његово учење: радно мјесто, мир, одговарајући распоред рада и потребна помоћ у учењу.

Јачањем његових „унутрашњих услова“ за учење; потврђивањем значаја рада, уважавањем тог посла, признањем резултата и постигнућа, све то треба да јача његово повјерење у себе. Са мопоузданјем је добар саветник у учењу.

Добре оцјене се не могу купити за новац или неке друге ствари. Њихова ције-

брди сиње море и стиже у Бретању. Ту му направише два ковчега, један од мљенчног ахата — за Изолду, а други од смарагда — за Тристана. И на својој лађи однесе у Тентажел њихова драга тијела. Крај једне капеле сахрани их у два гроба, једно с једне стране апсаде, друго с друге стране. Али, преко ноћи из Тристанова проба изви се купина, зелена и олистална, јаких границица и мирисна цвијета; израсте изнад крова, и преко капеле спусти се до Изолдине пробе, и ту пустити други коријен. Људи из тога краја посјекоше купину; али сјутрадан она израсте понова, исто тако зелена, исто тако цвјетна, исто тако свежа, и опет затри коријен свој у вјечно почивалиште Изолде Плаве. Три пута је посјекоше, и узалуд! А када ово чудо испричаše краљу Марку, он нареди да у напредак нико не смије сјећи купину...

на је много већа. Ради се о нашем стрпљењу, разумјевању, сталном учествовању у раду дјетета и његовим најприма у учењу.

ЦАНИМЉИВА ГРАМАТИКА

ВОДИТИ РАСПРАВУ

1. Како се још могу рећи ови изрази: **водити расправу, доније одлуку, вршити предлог ученика?**

2. Да ли бисте овако рекли или написали: **на и око животних поља?**

3. Је ли правилно написано: **„Њихове економске моћи су биле два њихова рудника“**

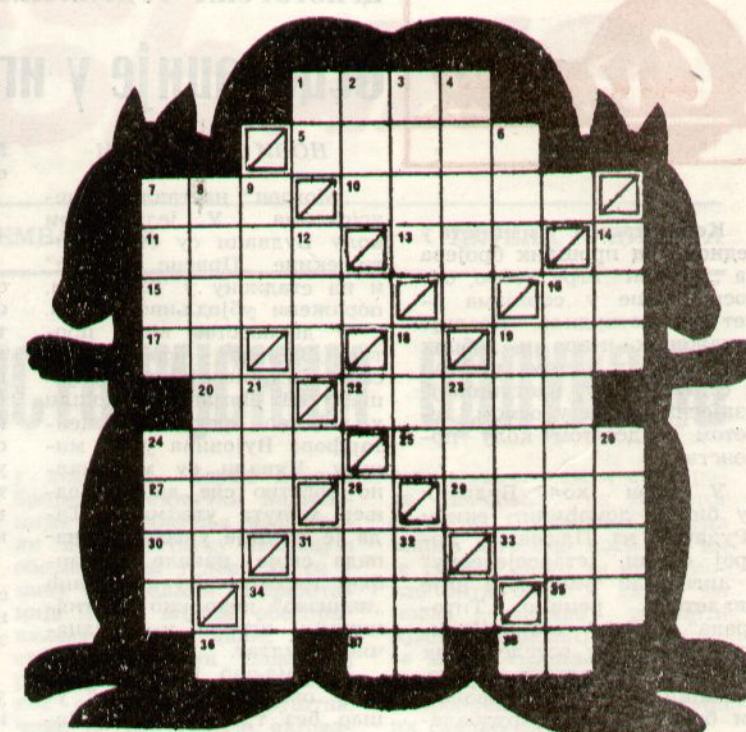
ОДГОВОРИ

1. У нашем језику се све више употребљавају изрази као **водити расправу, вршити предлог ученика, донијети одлуку**, мада увијек не одговарају сасвим назначујућим значењима. Њој је рећи: **расправљати, превозити ученике, одлучити. Донијети одлуку** стварно значи: одлуку написати у донијети из једне установе и другу.

2. Правилније је рећи: **на животним пољима и око њих, а може и: са и око животних поља, али је боље: са животних поља и око њих.**

3. Реченица: **„Њихове економске моћи су биле два њихова рудника“** није сасвим исправна. Оно су биле односи се на руднике, па је зато у мушким роду. Може се рећи: **„Њихове економске моћи су биле два њихова рудника“**. Сад је женски род, јер су оно су биле односи на њихове економске моћи. Има још незгода у овој реченици. Треба рећи: била су два рудника, а не биле су два рудника. Затим довољно је рећи **њихове економске моћи** мјесто њихове економске моћи. Према томе, реченицу би требало јувако написати:

„Њихова економска моћ су биле два њихова рудника“, или још боље: **„Њихову економску моћ чинила су два њихова рудника“.**

Укрштеница

ВОДОРАВНО: 1. Дио станови, 5. надимак кошаркаша Далипалића, 7. непозната у математици, 10. коштуњави плодови, 11. љето (далматински), 13. летовалиште код Опатије, 15. наоколо, 16. ријека у Италији, 17. ушиши: **ки**, 19. дио ваге, 20. грчко слово, 22. Ракијева пјесма, 24. водена животиња, 25. гусар, 27. ста ра мјера за тежину, 29. искужен јаун, 30. ауто ознака Ниша, 31. мјесто у Војводини, 33. усамљен, 34. планина у Босни, 35. личина замјеница, 36. без особености, 37. подземље, 38. Лудолфов број.

УСПРАВНО: 1. два сучасника, 2. народно коло, 3. лука у Италији, 4. познати холандски фудбалски клуб, 6. један инсект, 7. мјесто у Војводини, 8. инду-

стријска билька, 9. троцифрен број, 12. узвик тореадора, 14. птица пјевачица, 16. птица која посједује мој говора (мн.), 18. свештено лице, 19. име књижевног јунака Бульбе, 21. обојица, 23. Шекспиров јунак, 24. ријека у Француској, 26. мрак, 28. врста љубавице, 31. енглески књижевник Џорџ Бернард, 32. врста воћа (ду диня), 34. упитна ријеч.

РЕШЕЊЕ

ВОДОРАВНО: 1. Соба, 5. Прајо, 7. икс, 10. ораси, 11. лито, 13. Ика, 15. около, 16. Пло, 17. ики, 19. тас, 20. ро, 22. Долап, 24. риба, 25. пират, 27. ока, 29. рага, 30. ни, 31. Шид, 33. сам, 34. Конјух, 35. ја, 36. бо, 37. ад, 38. пиз.

Отворен дјечји клуб за дружење

У згради Дома културе „Гојко Краповић“ почeo је да ради први клуб, где дјеца могу да дођу у било које доба дана, било да купе једно од издања „Дјечјих новина“ из Годиње или да дођу у мјесецу Јануару. Годиње је издавач највећи издавач у нашој земљи серије албума са самљењивим сличицама Паја Патка, Мики Мауса и осталих јунака дјечје маште.

„Дјечје новине“ послују са многим страним фирмама у 40 земаља свијета. То су укратко „Дјечје новине“, рекао нам је Кадовић.

С. Наптивић

ПЕДАГОШКИ АКТИВ

Формиран је и Педагошки актив који ће се, као стручни орган школе, бавити примјеном наставног плана и програма, осавремењавањем наставе, стручним и педагошким усавршавањем наставника, организовањем посјета другим школама у циљу размјене искустава, сређивањем педагошке документације, претплатом на стручну и педагошку штампу и марксистичком образовању наставника.

ЦРНОГОРСКА ФУДБАЛСКА ЛИГА

Осцилације у игри „Могрен“

НОВИ НЕУСПЈЕСИ

Констатација изненада у једном од прошлих бројева да „Могрен“ игра добро, односно лоше у серијама опет се потврдила. Послије запажених игара и добрих резултата у петом, шестом и седмом колу, наступила је изјесна криза у осмом, десетом и десетом колу првенства.

У осмом колу Будвани су били домаћини екипи „Рудара“ из Пљевља. Добро екипи, „старосједеоцу“ у лиги, али тиму који није квалитета, рецимо, „Титограда“, „Зете“ или „Челика“. Мреже су остале нетакнуте свих деведесет минута, домаћин се морао задовољити бодом. Домаћи фудбалери играли су слабо, неповезано, нису могли да нађу кључ за одбрамбену браву гостију. Нису искористили ни преимућство „играча више“: Пљевљаци су 45 минута играли са десет играча, пошто је њихов нападач Фатић добио црвени картон.

Ситуација је поправљена већ у наредном колу, јер је „Могрен“ на гостовању освојио бод. У Игалу са истоименим тимом Будвани су играли неријешено — 1:1. Без имало жеље и намјере да потцијенимо овај успех „Могрена“, морамо истаћи да „Игalo“ игра слабо ове јесени и да се налази на самом дну табеле. А да ни на овој утакмици „Могрен“ није блистао казује и чињеница да су оба гола постигли домаћини — Будвани су повезли аутоголом Каписоде, а домаћи изједначили преко Матковића.

У десетом колу усниједило је искро разочарење за навијаче „Могрена“ којих се на стадиону Лугови било окупило близу хиљаду. Прошлогодишњи друголигаш са Цетиња, који настоји да се врати у старо јато, одио је бодове из Будве. Лијепа полујутка „Ловћена“ Пераш био је фаталан за домаће; савладао је Ђурковића два пута — једном на почетку, а други пут при крају утакмице — па су тако гости однијели оба бода из Будве.

Треба рећи да су Будвани у сусрету са Цетињанима показали добру игру, једну од бољих у досадашњем току такмичења, али тога пута срећа им је окрекнула леђа. Нису искористили повољне прилике којих је било и у првом и у другом полувремену, а олако су примили голове. Испуки гости знали су да искористе грешке одбрамбених играча домаћих, а веома добро чували су свој гол.

Иако је „Могрен“ послије десет кола пао на једанаесто место нема никаквих разлога за узбуну. Девет освојених бодова није велика залиха, али није ни тако лош салдо ако се има у виду да петопласирани има свега три више. Подмлађени тим „Могрена“ чекају нова искушења, посебно његову навалу која је веома неефикасна: у десет кола постигла је свега пет голова, а то је испод свих „стандарда“.

Мишић Перовић и капитен екипе Горан Калезин.

*

Фудбалери „Могрена“ сачали су се у 13. колу са фудбалерима „Искре“ у Цетињу, јер је терен у Даниловграду супештеван. Будвани су пружили добру игру, били су два пута у вођству (са 2:0 и 3:1), али су упорни гости на крају успели да изједначе резултат. Бод на страни за Будвани је подстrek за боље игре у наредним колима.

У куп утакмици „Могрен“ се састао са екипом „Улица“. Резултат је био 9:0 за „Могрен“.

„Милочер“ је, играо куп утакмицу у Будви, али је изгубио од „Слоге“, док Петровчани нису отпуштовали на куп утакмицу па су тако елиминисани из даљег такмичења.

Завршено је такмичење у јесењем дијелу првенства у Јужној фудбалској регији. У посљедњем колу овог дијела првенства „Милочер“ је у Будви савладао тим Билеје са 4:2.

„Петровац“ приређује нова изненада. Фудбалери овог тима једноставно нису отпуштовали у Радовиће на сукрет са „Слогом“ (разлог нису саопштени), па ће, највероватније, утакмица бити

на kraju јесење трке „Милочер“ је заузео треће место са 11 освојених бодова, док су Петровчани претпоследни са свега четири бода.

Г.

„Милочер“ трећи

регистрована службеним резултatom 3:0 за тим „Слоге“. Вјерозаврно ће и оргаси Јужне регије изречи казне Петровчанима за испаде на свом терену и недолажење на утакмицу у Радовићима.

На kraju јесење трке „Милочер“ је заузео треће место са 11 освојених бодова, док су Петровчани претпоследни са свега четири бода.

Г.

Кутак за разоноду

АНЕГДОТЕ

ОН ВЈЕРУЈЕ

Својевремено је један новинар упитао књижевника Андре Мороа:

— Да ли ви вјерујете у ефикасност Уједињених нација, када се ради о очувању мира?

— Уједињене нације не могу гарантовати мир више него љекар одздрављење. Је ли то разлог да не зовемо љекара?... Према томе — ја вјерujem!

НАСЛИЈЕЂЕНИ КОМПЛЕКС

— Ваша супруга пати од комплекса више вриједности. Да ли је у њеној породици било сличних случајева? — пита љекар мужа своје пацијенткиње.

— Како да не! Њен отац је био увјерен да је он господар у кући!

КАКВО ЈЕ ТО ЗАДОВОЉСТВО

Једна глумица одбила је, понуду да приступи клубу нудиста уз съједеће образложење:

— Какво је то задовољство бити на пријему где све жене осим исто!

КАЗАЛИ СУ...

ПОТРЕБНО јЕ ДАЛЕКО ВИШЕ НАПОРА

АРТУР МИЛЕР: Сигурно је да ми имамо снаге да бисмо с пријатељима саузвестовали у њиховим неуспјесима. Међутим, потребно је далеко више напора да бисмо поднijeli и њихове успјехе.

*

ЖАН ПОЛ БЕЛМОНДО: Многе жене које немају ништа да кажу настоје бескрајним причањем да докажу супротно.

*

САША ГИТРИ: То што данашње дјевојке не могу да поцрвне није страшно. Тужно је то што их могу ни да поближе.

*

ХЕМИНГВЕЈ: Има људи који чују echo, па помисле да су сами произвели оригиналан звук.

*

ЖИЛЕЕР БЕКО: Досадан гост има само једну врлину: он тјера остале да иду кући прије него што би иначе то учинили.

*

ТУРГЕЊЕВ: Кад једном привукнемо своју савјест да нешто прима као „нужно зло“, то почине ускоро да ће изгледати све више као нужно, а све мање као зло.

*

ГРЕГОРИ ПЕК: — Ава Гарднер? Чак кад би брзо загрила, и она би се упалило.

*

Ружне сцене у Петровцу

Док фудбалери „Милочера“ пружају веома добре игре и освајају бодове, Петровчани приређују непријатна изненада својим симпатизерима. Да се подсјетимо: у петом колу сусрет у Петровцу између домаће екипе и тима „Бијеле“ прекинут је у 62. минуту код резултата 1:0 за госте. Судија овог меча Станко Секулић из Зеленике одлучио се на овај потез због тога што је домаћи тим остао без четворице играча, па је судија морао прије истека регуларног тока да означи крај.

Понашање младића који носе дрес „Петровца“ за сваку је осуду. Фудбалери напуштају на спортске успјехе овог клуба који се више година такмичио у Црногорској лиги, где је постизао запажене резултате.

„Милочер“ ређа успјехе. У седмом колу савладао је у Будви екипу „Улица“, и то убедљиво са 2:0. Петровчани су предзадњи са све-га четири освојена бода.

С. Г.

„АВАЛА“ НЕ ЗНА ЗА ПОРАЗ

Одбојкаши „Авале“, чланови Црногорске лиге, ове јесени не само што не знају

за пораз, него још и нису изгубили ни један сет. Савладали су екипу „Никшића“ са 3:0, а истим резултатом и одбојкаше бјелопољског „Јединства“ и „Брскова“ из Мојковца. Још предстоје утакмице с пљевљским „Рударом“, цетињским „Ловћеном“ и екипом „Бара“.

— Чини се да немамо првог конкурента у лиги — каже нам тренер и играч „Авале“ Драган Кларић. Играмо добро и убијејем сам да ћемо на крају првенства тријумфовати. Гади се добро, сви одбојкаши дају максимум како на тренинзима, тако и на утакмицама.

Уз похвале Кларићу, Д. Маровићу, Р. Маровићу, Дејановићу, Симићу, Пешићу, Иванчевићу, Павловићу и Тчићу, члановима првог тима, треба одати признање и јуниорима и пионирима овог клуба. Одбојка је, наиме, постала популаран спорт у нашем граду, па је клуб организовао пионирску и кадетску школу одакле се регрутују играчи за први тим.

На слици: Пионирски тим „Авале“.

Окупљамо добре ученике и студенте и, осим спортског, гајимо и васпитно-педагошки рад. Код нас нема до-вођења играча са стране, плаћања, уцјењивања. Ој оснивања клуба све је посташвљено на здраве ноге и ту је тајна свих наших успјеха — рекао нам је Драган Кларић.

С. Г.